

AUTISME: BIJZONDER TALENT LAAT U TOCH NIET LOPEN?

Programma Autisme en Werk

Autisme en werk is sinds twee jaar onderwerp van een speciaal programma, opgezet door Start Foundation en Fonds Psychische Gezondheid. Doel is om de arbeidsparticipatie van mensen met een Autisme Spectrum Stoornis te verhogen. Vanuit dit programma ondersteunen de initiatiefnemers met geld én kennis zeven projecten die mensen met autisme meer kansen bieden op de arbeidsmarkt. De eerdergenoemde persoonlijke werkmap en de toolkit voor begeleiding door een vaste collega op de werkvloer, zijn ontwikkeld binnen deze projecten. Wilt u meer weten over praktische handreikingen en tools voor u en uw medewerker met autisme?

Kijk dan eens op: www.autismewerktwel.nl

Nederlandse Vereniging voor Autisme

De Nederlandse Vereniging voor Autisme is dé belangenvereniging voor mensen met autisme en iedereen die zich bij hen betrokken voelt. De vereniging beschikt over een schat aan informatie over autisme waar ook professionals hun voordeel mee kunnen doen. Op het gebied van autisme en werk zijn er diverse voorlichtingsproducten, die u als werkgever kunnen helpen om het beste uit uw werknemers met autisme te halen.

Meer informatie: www.autisme.nl

Nederlandse
Vereniging voor
Autisme

Enthousiast geraakt?
Laat het weten aan
collega ondernemers
in uw netwerk!

Deze brochure is een uitgave van: de Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA)
in samenwerking met het programma Autisme en Werk.

Nederlandse
Vereniging voor
Autisme

Medewerkers kunnen ook úw bedrijf

Hoe werkt autisme?

De hersenen van mensen met autisme verwerken informatie op een andere manier. Daardoor hebben zij een andere mix van sterke en zwakke punten, en kunnen ze een goede aanvulling op uw team zijn. Waar anderen eerst het geheel zien en daarna de details, ziet een werknemer met autisme eerst alle details. U ziet de wereld als een lopende film; iemand met autisme ziet eerder losse foto's en moet moeite doen om daar een samenhangend verhaal van te maken. Daardoor zal iemand met autisme een andere bijdrage hebben in uw team.

JOHAN DEKKER
MKB-ondernemer
in transport en logistiek

"Wij hebben een medewerker die heel snel en accuraat is met gegevensverwerking. Hij gaat helemaal op in zijn werk. Omdat hij autisme heeft, is zijn naaste collega zijn vaste begeleider. Dat kost zo'n 20 minuten per dag en levert hen allebei veel op. Het enige 'probleem' dat we hadden, was dat hij in het begin graag ging gamen in de pauze en dan de tijd uit het oog verloor. Daar hebben we toen een duidelijke afspraak over gemaakt en nu is het helemaal in orde. We zijn hartstikke tevreden over hem, ik gun iedere collega-werkgever zo'n autist in het team."

Kwaliteiten

Medewerkers met autisme beschikken vaak over een aantal specifieke kwaliteiten:

- een sterk analytisch vermogen;
- buiten vaste kaders kunnen denken;
- nauwkeurig en sterk oog voor detail;
- sterke motivatie en hardwerkend;
- uiterst betrouwbaar;
- eerlijk en rechttoe rechtaan;
- perfectionistisch;
- werken door tot taken af zijn.

Waar anderen het snel eens zijn over de grote lijn, waarschuwt hij voor valkuilen of details waar het op kan vastlopen. Mensen met autisme hebben vaak moeite met communicatie omdat zij uitspraken letterlijk nemen. Dat kan weleens lastig zijn voor de omgeving, want het dwingt anderen om duidelijk te zijn en concrete afspraken te maken. En daar zitten voor- en nadelen aan. Autismes is er in soorten en maten; daarom spreken we van Autism Spectrum Stoornissen (ASS). Ook de diagnoses klassiek autisme, Asperger en PDD-NOS vallen hieronder.

Bekijk het eens van de andere kant

U hebt er misschien nooit bij stilgestaan, maar medewerkers met autisme kunnen een waardevolle aanvulling zijn binnen uw bedrijf. Hun loyaliteit en volhardendheid is in veel functies een voordeel. Denk bijvoorbeeld aan repetitieve werkzaamheden, die andere medewerkers misschien eentonig of saai vinden; die zijn voor sommige mensen met autisme juist heel geschikt. Ook het nauwgezet testen van software, het maken van gedetailleerde logistieke plannings- of schema's en tekstredactie sluiten aan bij de kwaliteiten van veel mensen met autisme. En ook minder voor de hand liggende banen - dierenverzorging, onderwijs, 1 op 1 hulpverlening - behoren tot de mogelijkheden. Iedereen met autisme is weer anders. Voor mensen met autisme is net als voor anderen van belang: de juiste mens op de juiste plek. Zoek samen met uw medewerker uit wat het beste bij hem of haar past. Het is goed uw medewerker daarbij aan te spreken op zijn eigen verantwoordelijkheid en te stimuleren dat hij (of zij)

met autisme verder versterken!

zelf aangeeft wat goed bij hem werkt en in welke omstandigheden hij optimaal resultaat behaalt. Tegelijkertijd kunt u de leidinggevenden in uw organisatie uitleggen dat zij juist kunnen profiteren van de bijzondere rol die een medewerker met autisme in het team kan vervullen.

Gezond verstand

De eigenschappen en kwaliteiten van mensen met autisme komen het best tot hun recht als iemand goed in zijn vel zit. En eerlijk is eerlijk: een medewerker met autisme kost u, vooral in het begin, een extra investering in tijd. Daar tegenover staat een medewerker die voor u door het vuur gaat.

Veel van de situaties die lastig zijn voor iemand met autisme, kunt u als werkgever met kleine aanpassingen verhelpen. Zo kan het geluid van een radio een flinke stoorzender zijn. Een koptelefoon met eigen muziek is dan een eenvoudige oplossing of misschien kan de radio gewoon uit.

De ene medewerker met autisme wil graag bij een collega zitten om zo nodig steeds dingen te kunnen vragen. Een ander zit liever alleen en heeft meer moeite met contact zoeken bij vragen. Begrip, een beetje geduld en de wil om wat vaker te checken of zaken duidelijk zijn, zijn dan erg belangrijk. Hoe vaak u dit moet doen en op welke punten u moet letten, hangt uiteraard af van de medewerker en de aard van zijn autisme. Dat is, net als bij andere werknemers, een kwestie van elkaar leren kennen.

Een jobcoach die met autisme bekend is, kan u als werkgever helpen om meer rendement uit uw medewerker met autisme te halen. En er zijn ook verschillende hulpmiddelen die u zelf in

"De beeldvorming is nog steeds van: 'die mensen kunnen niks'. Terwijl een groot percentage bovengemiddeld intelligent is. Ja, hun denkwijze is anders. Maar in bepaalde functies blijkt dat juist hun sterkte. Die omslag in het denken over mensen met autisme wordt nog te weinig gemaakt."

FRANK VISSER
manager bij Philips

Aandachtspunten

Autisme is er in heel veel verschijningsvormen, dus een eenduidige handelswijze is er niet. Wel zijn er een paar algemene punten om rekening mee te houden.

- **Handig:** een vast aanspreekpunt op de werkvloer
- **Duidelijk:** werken met een vast takenpakket
- **Overzichtelijk:** planmatig werken (taken opdelen in stappen, werken met tijdsplanning, volgorde werkzaamheden vastleggen)
- **Voorspelbaar:** onverwachte situaties vermijden en voorbereiden op veranderingen
- **Visueel:** afspraken en boodschappen visueel maken (schema's, pictogrammen, lijstjes op groot planbord bijvoorbeeld).

de dagelijkse praktijk uitkomst bieden. Zoals een persoonlijke map waarin alle bijzonderheden, mogelijkheden en de beste werkaanpak staan beschreven. Of een toolkit waarmee een naaste collega als vaste begeleider kan gaan fungeren. Veranderingen op het werk of thuis kunnen extra ingrijpend zijn voor een medewerker met autisme. Ook hierbij is het devies: uw gezond verstand gebruiken, meedenken, bijsturen en ondersteunen op de werkvloer. Letterlijk: zeg wat u doet en doe wat u zegt. Een medewerker met autisme helpt u in feite om heldere afspraken te maken, en houdt u daar ook aan.